

Entropi Tabanlı TOPSIS ile Türkiye Elektrikli Araç Pazarında En İdeal Alternatifin Belirlenmesi

Çağatay Orçun¹
Oytun Boran Sezgin²

Öz

Makale Türü
Araştırma Makalesi

Başvuru Tarihi
03.09.2025

Kabul Tarihi
03.11.2025

DOI
10.47140/kusbder.1777339

Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de %25 ÖTV diliminde yer alan elektrikli araçların seçiminde tüketiciler tarafından dikkate alınan kriterlerin önceliklendirilmesi ve bu önceliklendirme çerçevesinde piyasada mevcut alternatiflerin sıralandırılmasıdır. Sürdürülebilirlik açısından verimli ve çevresel olan elektrikli araçlar birçok ülke tarafından çeşitli teşviklerle desteklenirken ilgili teknolojinin ilerlemesi, elektrikli araç sektörünü çok hızlı bir şekilde büyütmektedir. Gelecek dönemlere ilişkin sektörel büyüme tahminlerinin çok olumlu olması birçok farklı markanın sektöre yatırım yapmasının ve birçok farklı model geliştirmesinin önünü açarken, ürün yelpazesinin geniş olması ve farklı teknik özellikler, tüketicilerin rasyonel tercihler yapmasını zorlaştırmaktadır. Bu çalışmada 11 farklı kriter dikkate alınarak kriterlerin ağırlıklarının belirlenmesinde Entropi yöntemi, %25 ÖTV dilimindeki 40 elektrikli aracın sıralanmasında ise TOPSIS kullanılmıştır. Bütün alternatiflerin birlikte değerlendirildiği durumda "Citroen E-C3 (Max)" en ideal elektrikli araç olarak tespit edilmiştir. "Maksimum Tork" ise en yüksek ağırlığa sahip faktör olarak tespit edilmiştir. Sonuçların tüketicilerin elektrikli araç seçiminde yol gösterici olması ve otomotiv markaları için pazarlama stratejilerine yönelik bilgi sağlaması açısından katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar sözcükler: Elektrikli araç, çok kriterli karar verme, Entropi yöntemi, TOPSIS, araç seçimi.

Atıf için: Orçun, Ç. & Sezgin, O. B. (2025). Entropi Tabanlı TOPSIS ile Türkiye Elektrikli Araç Pazarında En İdeal Alternatifin Belirlenmesi. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (2), 156-184.

¹ Sorumlu Yazar: Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İ.İ.B.F.-İşletme Bölümü, Muhasebe ve Finansman A.B.D., E-posta: cagatay.orcun@deu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-7413-6099>.

² Doç. Dr., Dokuz Eylül Üniversitesi, İ.İ.B.F. İşletme Bölümü, Yönetim ve Organizasyon A.B.D., E-posta: boran.sezgin@deu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6671-8053>.

Determining the Most Ideal Alternative in the Turkish Electric Vehicle Market Through Entropy Based TOPSIS

Çağatay Orçun³
Oytun Boran Sezgin⁴

Abstract

Article Type
Research Article

Application Date
2025-09-03

Acceptance Date
2025-11-03

DOI
10.47140/kusbder.1777339

The aim of this study is to prioritize the criteria considered by consumers in Türkiye in purchasing electric vehicles within the 25% Special Consumption Tax (SCT) bracket and to rank available alternatives based on this prioritization framework. Sustainably efficient and environmentally friendly electric vehicles enjoy various incentives in many countries, while the advancement of relevant technology is rapidly expanding the electric vehicle sector. While highly positive sectoral growth forecasts for the future have paved the way for varying brands to invest in the sector and develop various models, the wide product range and diverse technical specifications make it difficult for consumers to make the most optimal choices. This study turns to the Entropy method to specify the weights of the 11 criteria considered instrumental in buying an electrical vehicle. TOPSIS is then used to rank 40 electric vehicles within the 25% Special Consumption Tax (SCT) bracket. Upon evaluating all the alternatives against these criteria, we identify the Citroen E-C3 (Max) as the ideal electric vehicle. Further, maximum torque is found to be the factor with the highest weight. We hope our results will guide consumers in deciding on the most optimal electric vehicles and inform marketing strategies for automotive brands.

Key Words: Electric vehicle, multi-criteria decision making, Entropy method, TOPSIS, vehicle selection.

For Reference: Orçun, Ç. & Sezgin, O. B. (2025). Entropi Tabanlı TOPSIS ile Türkiye Elektrikli Araç Pazarında En İdeal Alternatifin Belirlenmesi. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (2), 156-184.

³ Corresponding Author: Assoc. Prof., Dokuz Eylül University, F.E.A.S.-Business Administration, Division of Accounting and Finance, E-mail: cagatay.orcun@deu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0001-7413-6099>.

⁴ Assoc. Prof., Dokuz Eylül University, F.E.A.S.-Business Administration, Division of Management and Organization, E-mail: boran.sezgin@deu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-6671-8053>.

Giriş

Gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını karşılayabilmelerini tehlikeye atmamak adına ortaya çıkan sürdürülebilirlik olgusu (WCED, 1987: 16), ekonomik büyüme, sosyal gelişim ve çevresel korumayı dikkate alan (Phyper ve MacLean, 2009:43) üç bileşenli bir yaklaşımdır (Adams, 2006; Kane, 2010). Fakat sanayi devrimi ile şekillenen doğrusal ekonomik anlayışın sonucunda dünyadaki kaynakların hızla tüketilmesi, fosil temelli kaynakların yoğun biçimde kullanılması ve doğaya atıkların kontrolsüzce salınması (Anderson, 2004: 34) çevreye yıkıcı bir zarar verilmesine neden olmuştur (Pane Haden vd., 2009: 1042). Bu nedenle günümüzde en temel sorunlardan birisi küresel ısınmaya neden olan etkilerin ortadan kaldırılması ya da azaltılmasıdır (Hoel ve Kverndokk, 1996: 116).

Küresel ısınmaya neden olan etkilerden bir tanesi, fosil temelli kaynakların kullanılması sonucu çevreye yüksek miktarda karbondioksit salınımıdır (Hosseini, 2022: 3; Tran vd., 2020). Fosil temelli yakıtları yoğun bir şekilde kullanan ulaşım sektörü söz konusu soruna büyük ölçüde öncülük etmektedir (Knez vd., 2019: 284). Bu nedenle karbondioksit emisyonlarının azaltılması için fosil yakıtları kullanan içten yanmalı geleneksel motorların, daha verimli alternatiflerle değiştirilmesi önemli bir konudur (Ruiz vd., 2018: 1427). Hibrit ve elektrikli araçlar yakıt tüketimini ve emisyon miktarını azaltması nedenleriyle etkili alternatiflerden bir tanesidir (Tran vd., 2020; Biswas ve Das, 2019: 531). Söz konusu süreç hem çevresel hem de ekonomik açıdan daha sürdürülebilir bir gelecek için ilerleyen dönemde elektrikli araç teknolojilerinin, uygulamalarının, enerji yönetiminin ve saklama sistemlerinin otomotiv sektörü açısından en önemli alanlara dönüştürmektedir (Hoque vd., 2017: 1363). Otomotiv sektöründeki bu değişim son yıllarda belirgin bir şekilde görülmektedir. Her ne kadar önceki dönemlerde sınırlı sürüş mesafesi ve uzun şarj süresi gibi sorunlar elektrikli araç alımını kısıtlamış olsa da (Hidruve vd., 2011: 687), bu sorunlar günümüzde büyük oranda teknolojik ilerleme ile çözülmüştür. Statista verilerine göre 2024 yılında elektrikli araç pazarının 800 milyar dolara ulaşacağı, 2029 yılına kadar yıllık ortalama %7 civarında büyüyeceği ve 2029 yılında 20 milyona yakın elektrikli araç satılacağı beklenmektedir (statista.com). Hatta Ecer (2021: 2), elektrikli araç satışlarının 2030 yılında 40 milyonun üzerinde olacağını, bütün araçların %30'unun elektrikli olacağını iddia etmektedir. Pazarın bu hızla büyüyeceğine yönelik beklenti, elektrikli araç pazarının hızla genişlemesine ve çok uluslu işletmelerin de farklı özelliklere sahip çeşitli araç modelleri geliştirmesine neden olmaktadır (Biswas ve Das, 2019: 532).

Küresel bazda özellikle enerji tüketimi açısından fayda sağlaması nedeniyle birçok ülke elektrikli araçlar için teşvik sistemleri geliştirmektedir. Çünkü söz konusu teşviklerin yokluğu/azlığı 2010'lu yıllarda elektrikli araç fiyatlarının çok yüksek olmasına neden olarak tüketicilerin elektrikli araçlara geçişi konusunda sakıncaları olmasına yol

açmıştır (Hidru vd., 2011: 687). Diğer taraftan bu tip teşviklerin varlığı, tüketicilerin elektrikli araç satın alırken motivasyonlarını artırmaktadır (Ozaki ve Sevastyanova, 2011: 2023-2024). Türkiye’de de çevre dostu olan elektrikli araçların satın alınmasını teşvik etme amacıyla özel tüketim vergisi (ÖTV) indirimi, motorlu taşıtlar vergisi (MTV) indirimi ve elektrikli araç üretimine yönelik yatırım teşvikleri bulunmaktadır. Özellikle motor gücü 160 kW’ı geçmeyen ve belirli bir matrahın altında olan araçlar için %25 ÖTV uygulanmaktadır. Bütün bunlara ek olarak elektrikli araçların MTV’si içten yanmalı motorlu araçlara göre genel olarak daha düşüktür. Söz konusu finansal gelişmeler, elektrikli araçlara yönelik cazibeyi artırmaktadır. Sektördeki teknolojik anlamdaki ilerlemeler ve finansal gelişmelerin elektrikli araçlara yönelik cazibeyi artırdığı görülmektedir. Bütün bu bilgiler ışığında pazarın hızlı büyüyeceğine dair beklenti ve öngörülerin çoğalması, birçok farklı markanın sektöre yatırım yaparak farklı modellerle pazara girmesine neden olmaktadır. Sonuç olarak pazardaki geniş ürün yelpazesi ve farklı teknik özellikleri olan birçok marka ve model Türkiye’deki tüketicilerin rasyonel bir seçim yapmasını zorlaştırmaktadır. Bu araştırma bağlamında cevap aranan sorular şu şekildedir:

- Elektrikli araba seçiminde gerçekleştirilen ulusal ve uluslararası çalışmalarda dikkate alınan kriterler nelerdir? Söz konusu kriterlerin öncelik sıralaması nedir?
- Türkiye’deki %25’lik ÖTV dilimi içinde kalan elektrikli araçların arasında hangisi tercih edilmelidir? Söz konusu tercihte hangi kriterler hangi ağırlıklarla dikkate alınmalıdır?

Bu doğrultuda araştırmanın amacı, tüketicilerin elektrikli araç seçiminde dikkate aldıkları kriterlerin önceliklendirilmesi ve bu önceliklendirme çerçevesinde piyasada mevcut alternatiflerin ideal düzlemde sıralandırılmasıdır. İçten yanmalı motorların neden olduğu karbon emisyonlarını azaltmak amacıyla elektrikli araç kullanımının artırılması gerekliliği sürdürülebilirlik açısından önemlidir. Diğer taraftan çok fazla seçenek olması söz konusu satın alımları tüketicinin seçim yapma konusundaki tereddütleri ve karar verme zorlukları nedeniyle engel yaratabilmektedir. Her ne kadar elektrikli arabaların üzerine çok kriterli uluslararası ve ulusal çalışmalar mevcut olsa da son dönemdeki pazarın geniş yelpazesini dikkate alan bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu çalışmanın %25 ÖTV diliminde yer alan 40 farklı alternatifin hepsini aynı anda ve B, C, D segmentasyonlarına göre ayırarak değerlendirmesi araştırmanın özgünlüğünü oluşturmaktadır. Sonuçların elektrikli araçların seçimi konusunda tüketicilere yol gösterici olması, otomotiv üreticileri açısından pazarlama stratejilerine yönelik bilgi sağlaması açısından katkı vereceği düşünülmektedir.

Bu doğrultuda, araştırmanın ilk bölümünde elektrikli araçların seçiminde çok kriterli karar verme yöntemi kullanan çalışmalara yönelik yazın taranacak, ardından kullanılan

seçim kriterleri ve sonuçlar tartışılacaktır. Daha sonra araştırmanın yöntemi ve bulgular ortaya konacaktır. Son olarak bu çalışmada elde edilen bulgular tartışılarak öneriler sunulacaktır.

Yazın İncelemesi

Daha önce belirtildiği gibi yazında özellikle elektrikli araçların sayısında ve çeşitliliğinde artış hızlandıkça söz konusu elektrikli araçların seçimi tüketici açısından zorlaşmaktadır. Dolayısı ile elektrikli araç seçimine yönelik araştırmaların sayısı sürekli artış göstermekte ve bu çalışmalarda farklı modeller ile birçok farklı kriter kullanılarak elektrikli araçların sıralaması yapılmaktadır.

Watrobowski vd. (2017) Avrupa Birliği'nde satışa sunulan elektrikli karavanlar için 10 modeli karşılaştırdıkları çalışmalarında çok boyutlu teknik, ekonomik ve operasyonel faktörlerin birlikte değerlendirilmesi gerektiğini ortaya koymuşlardır. En yüksek performansa sahip araç Phoenix Motorcars SUV olarak belirlenmiştir. Bisewas ve Das'ın (2018) Amerika Birleşik Devletleri (A.B.D.) pazarındaki çalışmasında ise MABAC yöntemi ile 7 araç karşılaştırılmıştır. Hyundai Ioniq Electric modeli en iyi performansı gösteren elektrikli araç olarak belirlenmiştir. Das vd.'nin (2019) Asya pazarındaki 12 araç üzerine gerçekleştirdiği çalışmada FAHP EVAMIX yöntemlerinden faydalanılmıştır. BYD E6, çok kriterli karar verme (MCDM) modeli kullanılarak yapılan değerlendirme sonucunda en iyi elektrikli araç modeli olarak tespit edilmiştir. Ziemba'nın (2020) PROSA-C yöntemi ile karşılaştırdığı 12 araç ile gerçekleştirdiği çalışma sonuçlarına göre en iyi seçenek Nissan LEAF e+ olmaktadır. Sonar ve Kulkarni'nin (2021) Hindistan pazarında gerçekleştirdiği çalışmada Hyundai Kona, en yüksek performans sahibi araç olarak tespit edilmiştir. Ecer (2021) Almanya pazarındaki 10 elektrikli araç için farklı yöntemleri denemiştir. MAIRCA, MARCOS, ARAS, SECA ve COPRAS yöntemlerine göre Tesla Model S en iyi elektrikli araç iken, Hyundai Ioniq EV COCOSO için en iyi olarak ortaya konmuştur. Pradhan vd. (2022) Hindistan pazarını dikkate alarak gerçekleştirdikleri çalışmalarında Fuzzy TFN, QFD, COPRAS yöntemlerinden faydalanmışlardır. Hyundai Kona Electric, hem teknik hem de müşteri kriterlerine göre en uygun elektrikli araç olarak belirlenmiştir. Stilić vd. (2022) Bosna Hersek pazarındaki kanunen uygun, en az 5 yolcu kapasitesi ve 40 bin euro altında olan 11 elektrikli aracı SWARA, MABAC yöntemleri ile değerlendirmişlerdir. Batarya kapasitesi en önemli unsur olmuştur. Volkswagen ID.3 Pro (A11), en uygun taksi aracı olarak belirlenmiştir. Çoşkun'un (2022) Türkiye pazarındaki resmi distribütörlüğü ve resmi satışı olan 800.000 TL altı 5 elektrikli araç ile gerçekleştirdiği çalışma sonuçlarına göre en önemli ilk 2 kriter tork ve tam şarj süresidir. Alternatiflerin sıralanmasında Hyundai Kona 150 kW birinci sıradadır. Boskovic vd. (2023) AROMAN yöntemi ile 4 elektrikli aracı arasında EV-4'ü en uygun araç olarak belirlenmiştir. Puska vd. (2023) MEREC, CRITIC yöntemleri ile 45.000 Euro altındaki Bosna Hersek pazarındaki 9 elektrikli aracı karşılaştırmıştır. Toyota Proace City Verso Electric L2 aracı en uygun araç olarak seçilmiştir. MEREC yöntemi kullanıldığında ise Renault Kangoo E-Tech en iyi araç olmuştur. En kritik kriterler, şarj süresi ve bagaj hacmi olarak tespit edilmiştir. Puska vd. (2023b) yine Bosna Hersek'te

35. 000 euro altı 20 araç ile ilgili çalışmasında ise Sono Sion aracı en iyi elektrikli araç olarak bulgulanmıştır. Aydın vd.'nin (2024) Entropi, WASPAS ve MOORA yöntemleri ile Türkiye pazarında en çok satan 11 elektrik araç ile ilgili gerçekleştirdikleri çalışmada ise en yüksek ağırlığa sahip kriter güç olduğu, en yüksek performans gösteren elektrikli aracın ise TOGG T10X V2 olduğu tespit edilmiştir. Kızılkaya (2024) Türkiye pazarında en çok satan 7 elektrikli aracı Entropi, COPRAS yöntemleri ile karşılaştırmıştır. En önemli iki kriter, fiyat ve hızlı şarj süresi olarak belirlenmiştir. Hyundai IONIQ 6 öne çıkmıştır.

Bazı çalışmalarda ise araç modelleri ile ilgili veri araştırmacılar tarafından paylaşılmamıştır. Entropi ve TOPSIS yöntemlerini kullanan Gavcar ve Kara (2020) yüksek beygir gücü, uzun menzil ve güçlü batarya kapasitesi kriterlerinin belirleyici olduğunu iddia etmektedirler. Yine Türkiye bağlamındaki bir diğer çalışmada ise Öztaysi vd.'nin (2022), SMART yönteminin etkili bir karar verme yöntemi olduğuna değinilmiştir. Tepe'nin (2022) 10 aracı dikkate alarak IVSF, AHP, ELECTRE yöntemlerini kullandığı çalışmasında batarya kapasitesi, verimlilik ve şarj altyapısı gibi teknik kriterlerde iyi olan araçlar daha yüksek sıralamaya sahiptir. Tian vd. (2023) kullanıcı yorumlarını dikkate alan bir analiz gerçekleştirmişlerdir. Bu sayede hem tüketici görüşlerini nesnel veri haline getirme hem de karar verme süreçlerini daha gerçekçi yapma konusunda fayda sağlamaktadırlar. Farklı modelleri değerlendirerek yapılan çalışmalarda kullanılan araçları dikkate alarak dünya genelindeki 8 elektrikli aracın karşılaştırıldığı bir diğer çalışmada (Golui vd., 2024) fiyat ve mesafe en önemli kriterler olarak öne çıkmıştır. Wieckowski vd. (2024) RANCOM ve ESP-SPOTIS yönteminden faydalandıkları çalışmalarında fiyat, hızlı şarj ve kapı sayısı kriterlerinin ağırlığı en yüksek kriterler olduğunu belirtmişlerdir. Güler (2024) BMW, LOPCOW yöntemlerinden faydalanarak 43 elektrikli aracı karşılaştırmış ve en önemli kriterlerin batarya kapasitesi, menzil ve şarj süresi olduğunu belirtmiştir. İlgili çalışmaların yazarları, yayınlanma yılı, hangi elektrikli araç pazarını dikkate aldığı, hangi yöntemlerden faydalandığı ve örneklem sayısı Tablo 1'de gösterilmektedir.

Tablo 1. Elektrikli Araç Seçimine Yönelik Çok Kriterli Karar Verme Yöntemlerinden Faydalanan Çalışmalar

Yazarlar	Yıl	Pazar	Kullanılan Model	Örneklem
Watrobski, Malecki, Kijewska, Iwan, Karcmarczyk, Thompson	2017	AB (Van)	PROMETHEE II ve fuzzy TOPSIS	10 Karavan
Biswas ve Das	2018	A.B.D.	MABAC	7 Araç
Das, Pandey, Mahato ve Singh	2019	Asya	FAHP EVAMIX	12 Araç
Gavcar ve Kara	2020	Türkiye	Entropi ve TOPSIS	11 araç
Ziemba	2020	Polonya	PROSA-C	12 araç
Sonar ve Kulkarni	2021	Hindistan	AHP, MABAC	6 araç
Ecer	2021	Almanya	MARCOS, MAIRCA, SECA, COCOSO, ARAS ve COPRAS	10 Araç

Pradhan, Shabbiruddin ve Pradhan	2022	Hindistan	Fuzzy TFN, QFD, COPRAS	6 Araç
Öztaysi, Kahraman ve Onar	2022	Türkiye	SMART	3 araç
Stilic, Puska, Duric ve Bozanic	2022	Bosna Hersek	SWARA, MABAC	11 Araç
Tepe	2022	Veri yok	IVSF, AHP, ELECTRE	10 Araç
Çoşkun	2022	Türkiye	MULTIMOORA	5 Araç
Tian, Liang, Nie, Wang ve Wang	2023	Çin	ORESTE, HIFE	8 araç
Boskovic, Svadlenka, Jovic, Dobrodolac, Simic ve Bacanin	2023	Veri yok	AROMAN	4 araç
Puska, Stojanovic, Stilic	2023	AB (Karavan)	MEREC, CRITIC	9 Araç
Wieckowski vd.	2023	20 ülke	TOPSIS	7 araç
Puska, Bozanic, Mastilo ve Pamucar	2023	Bosna Hersek	DNMEREC, DNCRADIS	20 araç
Golui, Mahapatra ve Mahapatra	2024	Veri yok	FF-TOPSIS	8 araç
Aydın, Ural ve Demireli	2024	Türkiye	Entropi, WASPAS ve MOORA	11 araç
Wieckowski, Watrobski, Shkurina ve Salabun	2024	Veri yok	RANCOM, ESP-SPOTIS	19 Araç
Güler	2024	Türkiye	BWM, LOPCOW	44 Araç
Kızılkaya	2024	Türkiye	Entropi ve COPRAS	7 Araç

Söz konusu 22 çalışmada 23 farklı kriterin kullanıldığı görülmektedir. En çok öne çıkan kriterlerin “fiyat”, “azami hız”, “batarya kapasitesi” ve “tam şarj süresi” olduğu tespit edilmiştir. Bütün kriterler ve hangi çalışmalarda kullanıldığına ilişkin veriler Tablo 2’de gösterilmektedir.

Tablo 2. Kriterler ve Kullanan Çalışmalar

Kriter	Kullanan Çalışmalar	Adet
Fiyat	Watrobski vd. (2017); Biswas ve Das (2018); Das vd., (2019); Gavcar ve Kara (2020); Ziembra (2020); Sonar ve Kulkarni (2021); Ecer (2021); Çoşkun (2022); Öztaysi vd. (2022); Pradhan vd. (2022); Stilic vd. (2022); Tepe (2022); Boskovic vd. (2023); Puska vd. (2023); Puska vd. (2023b); Wieckowski vd. (2023); Tian vd. (2023); Aydın vd. (2024); Golui vd. (2024); Kızılkaya (2024); Wieckowski vd. (2024)	21
Azami Hız	Watrobski vd. (2017); Biswas ve Das (2018); Das vd., (2019); Ziembra (2020); Ecer (2021); Çoşkun (2022); Pradhan vd. (2022); Stilic vd. (2022); Tepe (2022); Puska vd. (2023); Puska vd. (2023b); Wieckowski vd. (2023); Tian vd. (2023); Aydın vd. (2024); Güler (2024); Kızılkaya (2024); Wieckowski vd. (2024)	17

Batarya Kapasitesi	Watrobski vd. (2017); Das vd., (2019); Gavcar ve Kara (2020); Ziemba (2020); Sonar ve Kulkarni (2021); Ecer (2021); Pradhan vd. (2022); Stilic vd. (2022); Tepe (2022); Boskovic vd. (2023); Puska vd. (2023b); Wieckowski vd. (2023); Aydın vd. (2024); Güler (2024); Kızılkaya (2024); Wieckowski vd. (2024)	16
Tam Şarj Süresi	Watrobski vd. (2017); Das vd., (2019); Ziemba (2020); Ecer (2021); Sonar ve Kulkarni (2021); Çoşkun (2022); Pradhan vd. (2022); Puska vd. (2023); Puska vd. (2023b); Stilic vd. (2022); Tepe (2022); Wieckowski vd. (2023); Güler (2024); Kızılkaya (2024); Wieckowski vd. (2024)	16
Tork	Watrobski vd. (2017); Das vd., (2019); Ziemba (2020); Sonar ve Kulkarni (2021); Çoşkun (2022); Pradhan vd. (2022); Stilic vd. (2022); Puska vd. (2023b); Wieckowski vd. (2023); Aydın vd. (2024); Golui vd. (2024); Güler (2024); Kızılkaya (2024); Wieckowski vd. (2024)	14
Motor Gücü	Watrobski vd. (2017); Gavcar ve Kara (2020); Ziemba (2020); Ecer (2021); Çoşkun (2022); Pradhan vd. (2022); Stilic vd. (2022); Puska vd. (2023); Puska vd. (2023b); Tian vd. (2023); Aydın vd. (2024); Güler (2024); Kızılkaya (2024); Wieckowski vd. (2024)	14
Km Başına Tüketim	Biswas ve Das (2018); Ziemba (2020); Ecer (2021); Pradhan vd. (2022); Tepe (2022); Puska vd. (2023); Puska vd. (2023b); Wieckowski vd. (2023); Aydın vd. (2024); Güler (2024)	10
Bagaj Hacmi	Ziemba (2020); Pradhan vd. (2022); Stilic vd. (2022); Puska vd. (2023); Puska vd. (2023b); Tian vd. (2023); Aydın vd. (2024); Golui vd. (2024); Wieckowski vd. (2024)	9
İzin Verilen Ağırlık Taşıma	Watrobski vd. (2017); Ecer (2021); Öztaysi vd. (2022); Boskovic vd. (2023); Puska vd. (2023); Puska vd. (2023b); Wieckowski vd. (2024)	7
%80 Şarj Süresi	Watrobski vd. (2017); Ecer (2021); Pradhan vd. (2022); Wieckowski vd. (2023); Aydın vd. (2024); Wieckowski vd. (2024)	6
Akıllı Özellikler / Otonom Sürüş	Tepe (2022); Tian vd. (2023); Golui vd. (2024); Wieckowski vd. (2024)	4
Batarya Ömrü / Sigorta	Ecer (2021); Pradhan vd. (2022); Golui vd. (2024)	3
Güvenlik	Ziemba (2020); Pradhan vd. (2022)	2
Aerodinamik Katsayısı	Gavcar ve Kara (2020); Aydın vd. (2024)	2
Konfor	Tian vd. (2023); Golui vd. (2024)	2
İkinci El Fiyatı	Öztaysi vd. (2022)	1
Verimlilik (BC/AR)	Aydın vd. (2024)	1
Görünüm	Tian vd. (2023)	1
Yerden Yükseklik	Pradhan vd. (2022)	1
Araç Türü	Pradhan vd. (2022)	1
Kapı Sayısı	Wieckowski vd. (2024)	1

Uzunluk	Wieckowski vd. (2024)	1
Lastik Çevresi	Wieckowski vd. (2024)	1

Araştırmanın Kapsamı

Araştırmanın amacına yönelik olarak çalışma kapsamına, Türkiye elektrikli otomobil piyasasında Eylül 2025 itibariyle satışta bulunan ve %25 ÖTV diliminde yer alan 21 markaya ait toplamda 40 araç dahil edilmiştir. Bu araçlar, markalar tarafından A, B, C ve D olmak üzere 4 segmentte konumlandırılmaktadır. ÖTV dilimi kısıtı, tüketiciler açısından daha ulaşılabilir alternatiflerin sıralandırılması amacıyla tercih edilmiştir. Tablo 3'te çalışmaya dahil elektrikli otomobiller yer almaktadır.

Tablo 3. Analize Dahil Edilen Elektrikli Araçlar

Alternatif	Marka - Model	Segment
A01	Alfa Romeo Junior Elettrica	B
A02	BYD Dolphin (Comfort)	B
A03	BYD Atto 3	C
A04	BYD Seal U	D
A05	BYD Seal	D
A06	Citroen E-C3 (Max)	B
A07	Citroen E-C3 Aircross	B
A08	Citroen E-C4	C
A09	Citroen E-C4X	C
A10	Cupra Born	B
A11	Fiat 600e	B
A12	Ford Puma Gen-E	B
A13	Ford Capri	C
A14	Ford Explorer	C
A15	Hyundai Instar	A
A16	Hyundai Kona	B
A17	Hyundai Ioniq 5	C
A18	Hyundai Ioniq 6	D
A19	Jeep Avenger (Limited)	B
A20	KG Mobility Torres EVX	D
A21	Kia EV3 Standart Menzil (Elegance)	B
A22	Kia EV3 Uzun Menzil (Elegance)	B
A23	MG4 (xPower)	C
A24	Mini Countryman E (Favoured)	C
A25	Opel Corsa E	B

A26	Opel Frontera E	C
A27	Opel Astra E	C
A28	Peugeot E-208	B
A29	Peugeot E-308	C
A30	Peugeot E-2008 (100kw)	B
A31	Peugeot E-2008 (115kw)	B
A32	Peugeot E-3008 (Allure)	C
A33	Renault R5 E-Tech (EV52)	A
A34	Skoda Elroq	C
A35	Skywell ET5	D
A36	Tesla Model Y	D
A37	TOGG T10X Standart Menzil (V1)	C
A38	TOGG T10X Uzun Menzil (V1)	C
A39	Volkswagen ID.4	C
A40	Volvo EX30 (Single)	B

Çalışma kapsamına dahil edilen elektrikli otomobillerin sıralandırılmasında çok kriterli karar verme yöntemlerinden (ÇKKV) olan Entropi ve TOPSIS (Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution) kullanılmıştır. Entropi yöntemi, Tablo 4'te yer alan ve sıralamada kullanılacak kriterlerin ağırlıklarının belirlenmesinde; TOPSIS ise, bu kriterler vasıtasıyla oluşturulan veri seti üzerinden araçların sıralandırılmasında kullanılmıştır. Tablo 4 incelendiğinde; 6 fayda yönlü (batarya kapasitesi, maksimum güç, maksimum tork, karma menzil, maksimum hız ve ön-arka toplam bagaj hacmi) ve 5 maliyet yönlü (fiyat, hızlanma, karma enerji tüketimi, DC şarj süresi ve boş ağırlık) olmak üzere toplamda 11 kriter yer almaktadır. Söz konusu 11 kriter yazın taramasında tartışılan araştırmaların en az %25'inde kullanılmaktadır. Bu ölçüte dahil olan 2 kriter (izin verilen ağırlık taşıma ve tam şarj süresi) araştırma dışında bırakılmıştır. İzin verilen ağırlık taşıma kriteri, başta çekme karavan ya da mini vagon kullanmak isteyen olmak üzere sınırlı sayıda tüketici tarafından dikkate alınması sebebiyle; tam şarj süresi ise, birçok otomobil firmasının bataryanın sağlığı için şarj döngüsünün %20 ile %80 arasında tutulması önerisi sebebiyle analizlerde kullanılmamıştır.

Tablo 4. Çalışmada Kullanılan Kriterler

Kriter (Kodu) (Birimi)	Optimizasyon Yönü
Fiyat (K1) (TL)	Maliyet (M)
Batarya Kapasitesi (K2) (kWh)	Fayda (F)
Maksimum Güç (K3) (HP)	Fayda (F)
Maksimum Tork (K4) (Nm)	Fayda (F)
Hızlanma (0-100 km/h) (K5) (sn)	Maliyet (M)

Menzil (Karma) (K6) (km)	Fayda (F)
Enerji Tüketimi (Karma) (K7) (kWh/100km)	Maliyet (M)
DC Şarj Süresi (%10-%80) (K8) (dk)	Maliyet (M)
Maksimum Hız (K9) (km/h)	Fayda (F)
Boş Ağırlık (K10) (kg)	Maliyet (M)
Bagaj Hacmi (Ön+Arka) (K11) (lt)	Fayda (F)

Çok kriterli karar verme problemlerinde kriter ağırlıklarının belirlenmesinde kullanılan yöntemlerden biri olarak Entropi yöntemi sırasıyla; karar matrisinin oluşturulması, normalizasyonu, kriterlere ilişkin entropi değerlerinin, farklılaşma derecelerinin bulunması ve entropi kriter ağırlıklarının hesaplanması olmak üzere beş sıralı adımdan oluşmaktadır (Erol ve Ferrell, 2009:1196- 1997; Karami ve Johansson, 2014: 523-524; Ayçin, 2019: 132).

1. adımda alternatiflere (A) yönelik x_{ij} değerlerinden oluşan ve D ile gösterilen karar matrisi oluşturulur (1).

$$D = \begin{matrix} A_1 \\ A_2 \\ \vdots \\ A_i \end{matrix} \begin{bmatrix} x_{11} & x_{12} & \dots & x_{1j} \\ x_{21} & x_{22} & \dots & x_{2j} \\ \vdots & \vdots & \dots & \vdots \\ x_{i1} & x_{i2} & \dots & x_{ij} \end{bmatrix} \quad (1)$$

2. adımda ölçeklerde bulunan farklılıkları ortadan kaldırabilmek için, denklem 2'de yer alan işlem uygulanarak karar matrisinin normalizasyonu (p_{ij}) sağlanır.

$$p_{ij} = \frac{x_{ij}}{\sum_{i=1}^m x_{ij}} \quad \forall i,j \quad (2)$$

3. adımda kriterlere ilişkin entropi değerleri (e_j) denklem 3 yardımıyla bulunur. Denklemde yer alan "k" değeri, $(\ln(m))^{-1}$ olarak tanımlanan bir katsayıdır.

$$e_j = -k \sum_{i=1}^m [P_{ij} \ln P_{ij}] \quad (3)$$

4. adımda farklılaşma derecesi olarak d_j belirsizliği denklem 4 kullanılarak bulunur.

$$d_j = 1 - e_j \quad (4)$$

Son adımda ise, kriterlere ilişkin ağırlıkların (w_j) bulunması denklem 5 ile gerçekleştirilir.

$$w_j = \frac{d_j}{\sum_{j=1}^n d_j} \quad (5)$$

Alternatiflerin sıralandırılmasında kullanılan TOPSIS (Technique for Order Preference by Similarity to Ideal Solution), günümüzde en sık tercih edilen çok kriterli karar verme tekniklerinden biridir. Karar matrisinin, standart karar matrisinin ve ağırlıklandırılmış standart karar matrisinin oluşturulması, pozitif ideal ve negatif ideal çözümlerin belirlenmesi, pozitif ve negatif ideal noktalara olan uzaklığın ve ideal çözüme göreceli yakınlığın hesaplanması olmak üzere 6 aşamalı bir süreçten oluşmaktadır (Dumanoglu ve Ergül, 2010: 105-107).

1. adım karar matrisinin (A) oluşturulmasıdır. Karar matrisinin satırlarında karar alternatifleri, sütunlarında ise karar kriterleri yer alır. A matrisi karar verici tarafından oluşturulan başlangıç matrisidir.

$$A_{ij} = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1j} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2j} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{i1} & a_{i2} & \dots & a_{ij} \end{bmatrix} \quad (6)$$

A_{ij} matrisinde i karar noktası sayısını, j değerlendirme faktörü sayısını verir.

2. adım standart karar matrisinin (R) oluşturulmasıdır. Standart karar matrisi, A matrisinin elemanlarından yararlanarak ve aşağıdaki formül kullanılarak hesaplanır.

$$r_{ij} = \frac{a_{ij}}{\sqrt{\sum_{j=1}^i a_{ij}^2}} \quad (7)$$

R matrisi aşağıdaki gibi elde edilir:

$$R_{ij} = \begin{bmatrix} r_{11} & r_{12} & \dots & r_{1j} \\ r_{21} & r_{22} & \dots & r_{2j} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ r_{i1} & r_{i2} & \dots & r_{ij} \end{bmatrix} \quad (8)$$

3. adım ağırlıklı standart karar matrisinin (V) oluşturulmasıdır. Öncelikle değerlendirme faktörlerine ilişkin ağırlık değerleri (w_i) belirlenir. Daha sonra R matrisinin her bir sütunundaki elemanlar ilgili w_i değeri ile çarpılarak V matrisi oluşturulur. V matrisi 9 numaralı denklem ile hesaplanabilmektedir.

$$V_{ij} = \begin{bmatrix} w_1 r_{11} & w_2 r_{12} & \dots & w_i r_{1j} \\ w_1 r_{21} & w_2 r_{22} & \dots & w_i r_{2j} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ w_1 r_{i1} & w_2 r_{i2} & \dots & w_i r_{ij} \end{bmatrix} \quad (9)$$

4. adım pozitif (A+) ve negatif ideal (A-) çözümlerin oluşturulmasıdır. TOPSIS, her bir değerlendirme faktörünün tekdüze yükselen ya da alçalan bir yönelime sahip

olduğunu varsaymaktadır. İdeal çözüm setinin kurulabilmesi için V matrisindeki ağırlıklandırılmış değerlendirme unsurlarının yani sütun değerlerinin en büyükleri (ilgili değerlendirme faktörü minimizasyon yönlü ise en küçüğü) seçilir. İdeal çözüm seti 10 numaralı denklem ile bulunabilmektedir.

$$A^* = \left\{ (\max_i v_{ij} \mid j \in J), (\min_i v_{ij} \mid j \in J') \right\} \quad (10)$$

(10) formülünden hesaplanacak set $A^* = \{v_1^*, v_2^*, \dots, v_n^*\}$ şeklinde gösterilebilir.

Negatif ideal çözüm seti ise, V matrisindeki ağırlıklandırılmış değerlendirme unsurlarının yani sütun değerlerinin en küçükleri (ilgili değerlendirme faktörü maksimizasyon yönlü ise en büyüğü) seçilerek oluşturulur. Negatif ideal çözüm setinin bulunması ise, 11 numaralı denklem ile mümkündür.

$$A^- = \left\{ (\min_i v_{ij} \mid j \in J), (\max_i v_{ij} \mid j \in J') \right\} \quad (11)$$

(11) formülünden hesaplanacak set $A^- = \{v_1^-, v_2^-, \dots, v_n^-\}$ şeklinde gösterilebilir.

Her iki formülde de J fayda, J' ise maliyet değerini göstermektedir. Gerek pozitif ideal gerekse negatif ideal çözüm seti, değerlendirme faktörü sayısı yani m elemandan oluşmaktadır.

5. adım ayırım ölçülerinin hesaplanmasıdır. TOPSIS, her bir karar noktasına yönelik değerlendirme faktör değerinin pozitif ve negatif ideal çözüm setinden ayrışmalarının bulunabilmesi için Öklid Uzaklık Yaklaşımı'ndan yararlanılmaktadır. Buradan elde edilen karar noktalarına ilişkin ayrışma değerleri ise pozitif (S_i^*) ve negatif ideal ayırım (S_i^-) ölçüsü olarak adlandırılmaktadır. Pozitif ideal ayırım (S_i^*) ölçüsünün hesaplanması (12) numaralı denklemde, negatif ideal ayırım (S_i^-) ölçüsünün hesaplanması ise (13) numaralı denklemde gösterilmiştir.

$$S_i^* = \sqrt{\sum_{j=1}^n (v_{ij} - v_j^*)^2} \quad (12)$$

$$S_i^- = \sqrt{\sum_{j=1}^n (v_{ij} - v_j^-)^2} \quad (13)$$

Burada hesaplanacak S_i^* ve S_i^- sayısı doğal olarak karar noktası sayısı kadar olacaktır.

6. adım ideal çözüme göreli yakınlığın hesaplanmasıdır. Her bir karar noktasının ideal çözüme göreli yakınlığının (C_i^*) hesaplanmasında pozitif ve negatif ideal ayırım ölçülerinden yararlanılır. Burada kullanılan ölçüt, negatif ideal ayırım ölçüsünün toplam ayırım ölçüsü içindeki payıdır. İdeal çözüme göreli yakınlık değeri 14 numaralı denklem ile hesaplanabilmektedir.

$$C_i^* = \frac{S_i^-}{S_i^- + S_i^*} \quad (14)$$

Burada C_i^* değeri $0 \leq C_i^* \leq 1$ aralığında değer alır ve $C_i^* = 1$ ilgili karar noktasının pozitif ideal çözüme, $C_i^* = 0$ ilgili karar noktasının negatif ideal çözüme mutlak

yakınlığını gösterir. Elde edilen değerler, büyüklük sırasına göre dizilerek karar noktalarının önem sıraları belirlenir.

Bulgular ve Değerlendirilmesi

Çalışmanın bu bölümünde analize dahil edilen 21 markaya ait 40 elektrikli aracın (Tablo 3) sıralandırılması, belirlenen kriterler (Tablo 4) çerçevesinde Entropi tabanlı TOPSIS ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 5’te ilgili markaların internet sitelerinden elde edilen ve analizlerde kullanılacak veriler yer almaktadır.

Tablo 5. Analiz Verileri

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7	K8	K9	K10	K11
A01	2206822	54	156	260	9	404	15,3	27	150	1545	400
A02	1664000	60,4	204	310	7	427	15,9	40	160	1658	345
A03	2079000	60,5	204	310	7,3	420	16	35	160	1750	440
A04	2486000	87	218	330	9,6	500	20,5	43	175	2147	425
A05	2319000	61,4	218	380	6,9	460	15,4	26	220	1970	453
A06	1405000	44	113	125	10,4	320	17,4	26	132	1491	310
A07	1558000	44	113	125	12,9	303	18,3	26	143	1504	460
A08	1974000	54	156	260	9,1	406	15,2	30	150	1646	380
A09	1999000	54	156	260	9,1	417	14,9	30	150	1652	510
A10	2186177	77	204	265	8,1	551	16,7	28	160	1891	385
A11	1919043	54	156	260	9	406	15,2	27	150	1520	360
A12	1936900	43	168	290	8	353	14,2	23,2	160	1575	566
A13	2289200	52	170	310	8,7	373	16,5	25	160	1956	572
A14	2050600	52	170	310	8,7	356	17,3	25	160	1961	450
A15	1577000	49	115	147	10,6	360	15,1	30	150	1418	351
A16	1995000	48,4	156	255	8,8	377	14,6	41	162	1615	493
A17	2269000	63	170	350	8,5	440	15,6	18	185	1955	577
A18	2185000	53	151	350	8,8	429	13,9	18	185	1850	446
A19	2098776	54	156	260	9	400	13,5	24	150	1595	380
A20	2440388	73,4	207	339	8,1	482	18,7	37	175	1915	839
A21	2020000	58,3	204	283	7,5	435	14,9	29	170	1725	485
A22	2120000	81,4	204	283	7,7	604	14,9	31	170	1810	485

A23	1990000	64	320	600	3,8	385	18,7	26	200	1803	350
A24	2488800	64,6	204	250	8,6	462	16,5	29	170	1865	460
A25	1647000	50	136	260	8,2	354	16,1	25	150	1469	267
A26	1587000	44	113	125	12,1	301	18,5	26	140	1830	460
A27	2292000	54	156	270	9,2	418	14,8	26	170	1679	352
A28	1884500	50	136	260	9	363	15,4	25	150	1455	309
A29	2297500	54	156	270	10,5	411,5	15,1	30	170	1684	361
A30	1953500	50	136	260	9,9	327	15,8	25	150	1550	434
A31	2013500	54	156	260	9,1	403	15,5	27	150	1550	434
A32	2464500	73	210	343	8,7	500	13,9	30	170	2114	520
A33	1855000	52	150	245	8	400	13	30	150	1525	326
A34	2185900	63	204	310	8	422	16,1	24	160	1978	470
A35	2175000	86	204	320	7,9	489	15,9	38	150	2005	467
A36	2305500	62,5	218	420	7	500	13,9	20	217	2003	822
A37	1862000	52,4	218	350	7,4	314	19,5	28	185	1949	441
A38	2172000	88,5	218	350	7,8	523	19,1	28	185	2098	441
A39	2271000	52	170	310	9	354	17	25	160	1979	545
A40	2183875	69	204	343	6,5	475	17	27	180	1850	318

Çalışmada, TOPSIS'in uygulama sürecinde gerekli olan kriter ağırlıklarını belirlemek için Tablo 5'te yer alan verilere Entropi yöntemi uygulanmıştır. Elde edilen sonuçlar Tablo 6'da yer almaktadır.

Tablo 6. Kriter Ağırlıkları

Kriter (Kodu)	Ağırlığı	Önem Sırası
Fiyat (K1)	0,04536	8
Batarya Kapasitesi (K2)	0,10263	4
Maksimum Güç (K3)	0,13179	3
Maksimum Tork (K4)	0,2089	1
Hızlanma (0-100 km/h) (K5)	0,08294	6
Menzil (Karma) (K6)	0,06981	7
Enerji Tüketimi (Karma) (K7)	0,0298	11

DC Şarj Süresi (%10-%80) (K8)	0,09664	5
Maksimum Hız (K9)	0,03359	10
Boş Ağırlık (K10)	0,03605	9
Bagaj Hacmi (Ön+Arka) (K11)	0,16248	2

Tablo 6 incelendiğinde, seçilen dönem ve veri seti baz alındığında, alternatiflerin sıralanmasında ağırlığı en yüksek faktörün “Maksimum Tork (%20,89)” olduğu görülmektedir. Ağırlığı en düşük olan faktör ise, “Enerji Tüketimi (%2,98)”’dir. Kriter ağırlıkları belirlendikten sonra, alternatiflerin sıralanmasında TOPSIS kullanılmıştır. Tablo 7’de sonuçlar yer almaktadır.

Tablo 7. TOPSIS Sonuçları

	Ci*	Sıralama	Marka-Model
A01	0,31375	30	Alfa Romeo Junior Elettrica
A02	0,81163	6	BYD Dolphin (Comfort)
A03	0,44356	20	BYD Atto 3
A04	0,00342	39	BYD Seal U
A05	0,19345	36	BYD Seal
A06	0,99643	1	Citroen E-C3 (Max)
A07	0,89253	2	Citroen E-C3 Aircross
A08	0,5444	13	Citroen E-C4
A09	0,52087	16	Citroen E-C4X
A10	0,3352	28	Cupra Born
A11	0,5951	10	Fiat 600e
A12	0,57878	11	Ford Puma Gen-E
A13	0,22599	32	Ford Capri
A14	0,47135	19	Ford Explorer
A15	0,87842	3	Hyundai Inster
A16	0,52465	15	Hyundai Kona
A17	0,32088	29	Hyundai Ioniq 5
A18	0,3365	26	Hyundai Ioniq 6
A19	0,42398	21	Jeep Avenger (Limited)
A20	0,05660	37	KG Mobility Torres EVX

A21	0,50087	18	Kia EV3 Standart Menzil (Elegance)
A22	0,40277	22	Kia EV3 Uzun Menzil (Elegance)
A23	0,52938	14	MG4 (XPower)
A24	0,00076	40	Mini Countryman E (Favoured)
A25	0,82496	5	Opel Corsa E
A26	0,87093	4	Opel Frontera E
A27	0,22295	33	Opel Astra E
A28	0,62623	9	Peugeot E-208
A29	0,21697	34	Peugeot E-308
A30	0,56348	12	Peugeot E-208 (100kw)
A31	0,50708	17	Peugeot E-208 (115kw)
A32	0,02854	38	Peugeot E-3008 (Allure)
A33	0,65237	7	Renault R5 E-Tech (EV52)
A34	0,33553	27	Skoda Elroq
A35	0,34679	24	Skywell ET5
A36	0,20825	35	Tesla Model Y
A37	0,64621	8	TOGG T10X Standart Menzil (V1)
A38	0,34988	23	TOGG T10X Uzun Menzil (V1)
A39	0,24566	31	Volkswagen ID.4
A40	0,33762	25	Volvo EX30 (Single)

Tablo 7 incelendiğinde, 40 alternatif arasında en ideal seçimin “Citroen E-C3” olduğu görülmektedir. Onu Citroen E-C3 Aircross ve Hyundai Instar izlemektedir. İdeale en uzak seçenekler ise sırasıyla Mini Countryman E, BYD Seal U ve Peugeot E-3008’dir.

Günümüzde tüketicilerin araç seçiminde önemli faktörlerden birisi “segment (büyüklük)”tir. Özellikle aile üye sayısı, kişisel zevkler gibi değişkenler, tüketicilerin belirli segmentlere yönelmesine ve bu segmentte yer alan araçlar içerisinde seçim yapmalarına neden olmaktadır. Bu kapsamda çalışmada alternatifler segmentlere (B, C ve D) göre de ayrıca analiz edilmiştir. İlk olarak veri seti segment kriterine göre 3 ayrı sete dönüştürülmüştür. Ardından Entropi yöntemi ile tüm kriterlerin ağırlıkları segmentlere göre tekrardan belirlenmiştir (Tablo 8, 9, 10). Son olarak TOPSIS ile sıralamalar gerçekleştirilmiştir (Tablo 11, 12, 13). Çok kriterli karar verme yöntemlerinin ortalamalar üzerinden sonuçlara ulaşılıyor olması ve A segmentinde sadece 2 aracın bulunması sağlıklı bir analiz için yeterli değildir. Bu sebeple ilgili segment (A) ayrıca analiz edilmemiştir.

Tablo 8. Kriter Ağırlıkları (Segment B)

Kriter (Kodu)	Ağırlığı	Önem Sırası
Fiyat (K1)	0,05197	8
Batarya Kapasitesi (K2)	0,12626	4
Maksimum Güç (K3)	0,13022	3
Maksimum Tork (K4)	0,18007	1
Hızlanma (0-100 km/h) (K5)	0,09074	7
Menzil (Karma) (K6)	0,12259	5
Enerji Tüketimi (Karma) (K7)	0,01982	10
DC Şarj Süresi (%10-%80) (K8)	0,09993	6
Maksimum Hız (K9)	0,01822	11
Boş Ağırlık (K10)	0,02295	9
Bagaj Hacmi (Ön+Arka) (K11)	0,13723	2

Tablo 8 incelendiğinde, seçilen dönem ve veri seti baz alındığında, alternatiflerin sıralanmasında ağırlığı en yüksek faktörün “Maksimum Tork (%18,007)” olduğu görülmektedir. En düşük olan faktör ise, “Maksimum Hız (%1,822)”dır.

Tablo 9. Kriter Ağırlıkları (Segment C)

Kriter (Kodu)	Ağırlığı	Önem Sırası
Fiyat (K1)	0,0369	8
Batarya Kapasitesi (K2)	0,0929	4
Maksimum Güç (K3)	0,17286	2
Maksimum Tork (K4)	0,27395	1
Hızlanma (0-100 km/h) (K5)	0,13669	3
Menzil (Karma) (K6)	0,06732	6
Enerji Tüketimi (Karma) (K7)	0,03172	9
DC Şarj Süresi (%10-%80) (K8)	0,06035	7
Maksimum Hız (K9)	0,02668	10
Boş Ağırlık (K10)	0,02093	11
Bagaj Hacmi (Ön+Arka) (K11)	0,07971	5

Tablo 9 incelendiğinde, seçilen dönem ve veri seti baz alındığında, alternatiflerin sıralanmasında ağırlığı en yüksek faktörün “Maksimum Tork (%27,395)” olduğu görülmektedir. En düşük olan faktör ise, “Boş Ağırlık (%2,093)”tır.

Tablo 10. Kriter Ağırlıkları (Segment D)

Kriter (Kodu)	Ağırlığı	Önem Sırası
Fiyat (K1)	0,0081	10
Batarya Kapasitesi (K2)	0,10484	3
Maksimum Güç (K3)	0,04742	6
Maksimum Tork (K4)	0,02866	8
Hızlanma (0-100 km/h) (K5)	0,04441	7
Menzil (Karma) (K6)	0,00915	9
Enerji Tüketimi (Karma) (K7)	0,06948	4
DC Şarj Süresi (%10-%80) (K8)	0,32418	1
Maksimum Hız (K9)	0,05591	5
Boş Ağırlık (K10)	0,00681	11
Bagaj Hacmi (Ön+Arka) (K11)	0,30103	2

Tablo 10 incelendiğinde, seçilen dönem ve veri seti baz alındığında, alternatiflerin sıralanmasında ağırlığı en yüksek faktörün “DC Şarj Süresi (%32,418)” olduğu görülmektedir. En düşük olan faktör ise, “Boş Ağırlık (%0,0681)”tır.

Tablo 11. TOPSIS Sonuçları (B Segment)

	Ci*	Sıralama	Marka-Model
A01	0,04848	15	Alfa Romeo Junior Elettrica
A02	0,73883	4	BYD Dolphin (Comfort)
A06	0,99838	1	Citroen E-C3 (Max)
A07	0,85104	2	Citroen E-C3 Aircross
A10	0,07828	14	Cupra Born
A11	0,43859	6	Fiat 600e
A12	0,41596	7	Ford Puma Gen-E
A16	0,34091	9	Hyundai Kona
A19	0,20132	12	Jeep Avenger (Limited)
A21	0,2271	11	Kia EV3 Standart Menzil (Elegance)

A22	0,00136	16	Kia EV3 Uzun Menzil (Elegance)
A25	0,75733	3	Opel Corsa E
A28	0,48176	5	Peugeot E-208
A30	0,39475	8	Peugeot E-2008 (100kw)
A31	0,31654	10	Peugeot E-2008 (115kw)
A40	0,08158	13	Volvo EX30 (Single)

Tablo 11 incelendiğinde, B segmentinde yer alan 16 elektrikli araç içerisinde en ideal seçimin “Citroen E-C3” olduğu görülmektedir. Onu Citroen E-C3 Aircross ve Opel Corsa E izlemektedir. İdeale en uzak seçenekler ise sırasıyla Kia EV3 uzun menzil, Alfa Romeo Junior Elettrica ve Cupra Born’dur.

Tablo 12. TOPSIS Sonuçları (C Segment)

	Ci*	Sıralama	Marka-Model
A03	0,50927	7	BYD Atto 3
A08	0,62505	3	Citroen E-C4
A09	0,59803	5	Citroen E-C4X
A13	0,25947	12	Ford Capri
A14	0,54118	6	Ford Explorer
A17	0,28452	10	Hyundai İoniq 5
A23	0,60781	4	MG4 (XPower)
A24	0,00087	16	Mini Countryman E (Favoured)
A26	0,99519	1	Opel Frontera E
A27	0,25598	13	Opel Astra E
A29	0,24911	14	Peugeot E-308
A32	0,03278	15	Peugeot E-3008 (Allure)
A34	0,38524	9	Skoda Elroq
A37	0,74194	2	TOGG T10X Standart Menzil (V1)
A38	0,40172	8	TOGG T10X Uzun Menzil (V1)
A39	0,28205	11	Volkswagen ID.4

Tablo 12 incelendiğinde, C segmentinde yer alan 16 elektrikli araç içerisinde en ideal seçimin “Opel Frontera E” olduğu görülmektedir. Onu TOGG T10X standart menzil paket ve Citroen E-C4 izlemektedir. İdeale en uzak seçenekler ise sırasıyla Mini Countryman E, Peugeot E-3008 ve Peugeot E-308’dir.

Tablo 13. TOPSIS Sonuçları (D Segment)

	Ci*	Sıralama	Marka-Model
A04	0,14656	5	BYD Seal U
A05	0,47019	4	BYD Seal
A18	0,93359	2	Hyundai İoniq 6
A20	0,05727	6	KG Mobility Torres EVX
A35	0,94654	1	Skywell ET5
A36	0,52413	3	Tesla Model Y

Tablo 13 incelendiğinde, D segmentinde yer alan 6 elektrikli araç içerisinde en ideal seçimin “Skywell ET5” olduğu görülmektedir. İdeale en uzak seçenek ise, KG Mobility Torres EVX’tir.

Sonuç ve Öneriler

Fosil temelli yakıtların çevreye verdiği tahribata bağlı olarak toplumda artan çevre bilinci, başta büyük şehirler olmak üzere artan trafik yoğunluğunun yükselttiği ulaşım maliyetleri ve teknolojik yenilikler, her geçen gün elektrikli araçlara olan talebin artmasının temel sebepleri arasında gösterilebilir. Talepte meydana gelen bu artış, otomobil markalarının günden güne farklı özelliklere sahip yeni elektrikli araçları piyasaya sürmesine zemin oluşturmaktadır.

Günümüzde elektrikli araç alma kararı veren tüketicilerin birçoğu, bu alternatifler arasından en ideal olanı seçmek konusunda ciddi zorluklar yaşamaktadır. Bunun temel sebebi, başta fiyat olmak üzere menzil, pil kapasitesi, bagaj hacmi vb. kriterler açısından alternatiflerin farklılaşmasıdır. Çalışmanın amacı, tüketicilerin elektrikli araç seçiminde dikkate aldıkları kriterlerin önceliklendirilmesi ve bu önceliklendirme çerçevesinde piyasada mevcut alternatiflerin ideal düzlemde sıralandırılmasıdır. Eylül 2025 itibarıyla Türkiye’de satışta bulunan ve %25 ÖTV diliminde yer alan 21 markaya ait toplamda 40 araç (2 adet A segment, 16 adet B segment, 16 adet C segment ve 6 adet D segment) 11 kriter çerçevesinde analize tabi tutulmuştur. Kriter ağırlıklarının belirlenmesinde Entropi yöntemi, alternatiflerin sıralandırılmasında ise TOPSIS kullanılmıştır.

Çalışma sonuçlarına göre, elektrikli araç sektörü bütünsel olarak ele alındığında en önemli iki seçim kriteri Maksimum Tork ve bagaj hacmidir. Araçlar karşılaştırıldığında ise, en ideal seçim Citroen E-C3 (Max) modeli olurken onu Citroen E-C3 Aircross ve Hyundai Instar izlemektedir.

Bu alandaki benzer çalışmaların özellikle araba segmentlerindeki farklılaşmayı dikkate almadıkları gözlemlenmiştir. Fakat tüketicilerin karar sürecinde araç segmentlerinin önemli bir yere sahip olduğu düşünülmektedir. Bu bağlamda Pradhan vd. (2002) çalışmalarında araç türü ve boyutunu bir kriter olarak dikkate alsa da segment seçiminin bir kriterden öte aynı segmentteki araçların kendine özgü bir grup olarak değerlendirilmesinin tüketici açısından daha doğru sonuçlar vereceği beklenmektedir. Bu doğrultuda tüm analizler segment bazında tekrar gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak; B segmentinde “Citroen E-C3 (Max)”, C segmentinde “Opel Frontera E” ve D segmentinde “Skywell ET5” en ideal araç olarak belirlenmiştir.

Segment bazlı kriter önem derecelerinde de farklılaşmaların olduğu tespit edilmiştir. B ve C segmentinde Maksimum Tork ağırlığı en yüksek kriterler olurken, D segmentinde Maksimum Tork yerini DC Şarj Süresine bırakmıştır. Bu değişimin temel nedenlerinin markaların birbirlerinden ayırmak için ürün farklılaştırmaları, maliyet azaltıcı tercihleri ve Türkiye pazarına farklı segmentlerde araç girişi sağlamaları ile ilgili olduğu düşünülmektedir.

Bu doğrultuda gelecekteki çalışmalarda daha kapsamlı sonuçlar elde edebilmek için halihazırda sayısallaştırılamamış marka değeri ve konfor olgusunun kriter havuzuna dahil edilmesi önerilmektedir. Ayrıca tüketicilerin araç seçiminde bir diğer önemli kriter olan güvenlik çalışmalara dahil edilebilir. Her ne kadar Euro NCAP araçların güvenliğini 4 kategoride eşit değerlendirme ölçütlerinde puanlasa da elektrikli araç piyasasındaki birçok yeni model henüz değerlendirilmeye tabi tutulamamıştır. Elektrikli araçların enerji tüketimini etkilen önemli bir diğer değişken olarak rüzgâr sürtünme katsayısı (drag coefficient), güvenlik ile benzer şekilde yeni piyasaya sürülen birçok marka ve model için henüz belirli değildir. Cd değeri olarak hesaplanan bu ölçüt kriter havuzuna dahil edilebilir. Tüm bu faktörler ile gerçekleştirilecek analizlerin hem tüketiciler için daha doğru tercihlerin yapılabilmesinde hem de üreticiler açısından stratejilerin belirlenmesinde önemli rol oynayacağı düşünülmektedir.

Makalenin Araştırma ve Etik Beyanı Bilgileri

Yazarın Çıkar Çatışması Beyanı Araştırmaya konu olan durum, olgu veya kurum ile yazarlar arasında herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Yazarlar Katkı Oranı Beyanı Çalışmanın tamamlanmasında birinci yazarın katkı oranı %70, ikinci yazarın katkı oranı %30’dur.

Etik Kurul Onay Belgesi Araştırma/inceleme sırasında etik kurul onay belgesi gerektiren herhangi bir bilimsel yöntem kullanılmamıştır.

Kaynakça

- Adams, W. M. (2003). The Future of Sustainability: Re-thinking Environment and Development in the Twenty-first Century, https://cmsdata.iucn.org/downloads/iucn_future_of_sustainability.pdf.
- Atmaca, M. (2012), İMKB’de İşlem Gören Spor Şirketlerinin TOPSIS Yöntemi İle Finansal Performans Değerlendirmesi, *İktisat, İşletme ve Finans Dergisi*, 27(320), 91-108.
- Anderson, R. (2004), Climbing Mount Sustainability, *Quality Progress*, 37(2), 32-37.
- Ayçin, E. (2019). Çok kriterli karar verme: Bilgisayar uygulamalı çözümler. Ankara; Nobel Yayıncılık.
- Aydın, Ü., Ural, M., & Demireli, E. (2024). Comparative Performance Measurement in the Full Electric Vehicle Market. *Journal of Mehmet Akif Ersoy University Economics and Administrative Sciences Faculty*, 11(2), 612-632.
- Biswas, T. K., & Das, M. C. (2019). Selection of commercially available electric vehicle using fuzzy AHP-MABAC. *Journal of The Institution of Engineers (India), Series C*, 100, 531-537.
- Bošković, S., Švadlenka, L., Jovčić, S., Dobrodolac, M., Simić, V., & Bacanin, N. (2023). An alternative ranking order method accounting for two-step normalization (AROMAN)—A case study of the electric vehicle selection problem. *IEEE Access*, 11, 39496-39507.
- Çoşkun, İ. T. (2022). Çok kriterli karar verme teknikleri ile elektrikli otomobil seçimi: SDMULTIMOORA yaklaşımı. *Third Sector Social Economic Review*, 57(1), 68-82.
- Çoşkun, İ. T. (2022b). Subjektif ve objektif karar verme teknikleri ile elektrikli araç seçiminde etkili olan kriterlerin değerlendirilmesi. *Çukurova Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 26(2), 173-190.
- Das, M. C., Pandey, A., Mahato, A. K., & Singh, R. K. (2019). Comparative performance of electric vehicles using evaluation of mixed data. *Opsearch*, 56, 1067-1090.
- Dumanoğlu, S. ve Ergül, N. (2010). İMKB’de işlem gören teknoloji şirketlerinin mali performans ölçümü. *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (48), 101-111.
- Ecer, F. (2021). A consolidated MCDM framework for performance assessment of battery electric vehicles based on ranking strategies. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 143, 110916.
- Erol, İ. ve Ferrell, W. (2009). Integrated Approach for Reorganizing Purchasing: Theory and A Case Analysis on A Turkish Company. *Computers & Industrial Engineering*, 56, 1192-1204.
- Gavcar, E., & Kara, N. (2020). Elektrikli otomobil seçiminde ENTROPI ve TOPSIS yöntemlerinin uygulanması. *İş ve İnsan Dergisi*, 7(2), 351-359.
- Golui, S., Mahapatra, B. S., & Mahapatra, G. S. (2024). A new correlation-based measure on Fermatean fuzzy applied on multi-criteria decision making for electric vehicle selection. *Expert Systems with Applications*, 237, 121605.

- Güler, A. (2024). Türkiye’de Satışa Sunulan Elektrikli Araçların BMW ve LOPCOW Yöntemleriyle Ağırlıklandırılması ve Kriterlerin Sıralanması. *Ordu Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 14(1), 106-120.
- Hidrue, M. K., Parsons, G. R., Kempton, W., & Gardner, M. P. (2011). Willingness to pay for electric vehicles and their attributes. *Resource and Energy Economics*, 33(3), 686-705.
- Hoel, M., & Kverndokk, S. (1996). Depletion of fossil fuels and the impacts of global warming. *Resource and Energy Economics*, 18(2), 115-136.
- Hosseini, S. E. (2022). Fossil fuel crisis and global warming. In *Fundamentals of Low Emission Flameless Combustion and Its Applications* (pp. 1-11). *Academic Press*.
- Hoque, M. M., Hannan, M. A., Mohamed, A., & Ayob, A. (2017). Battery charge equalization controller in electric vehicle applications: A review. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 75, 1363-1385.
- Hwang, C.L. and Yoon, K. (1981) Multiple Attribute Decision Making: Methods and Applications. Springer-Verlag, New York.
- Kane, G. (2010) Three Secrets of Green Business: Unlocking Competitive Advantage in A Low Carbon Economy, London: Routledge.
- Karami, A. ve Johansson, R. (2014). Utilization of Multi Attribute Decision Making Techniques to Integrate Automatic and Manuel Ranking of Options. *Journal of Information Science and Engineering*, 30, 519-534.
- Kizilkaya, Y. M. (2024). ENTROPI Destekli COPRAS Yönteminin Elektrikli Otomobil Seçiminde Uygulanması. *Third Sector Social Economic Review*, 59(3), 1939-1951.
- Knez, M., Zevnik, G. K., & Obrecht, M. (2019). A review of available chargers for electric vehicles: United States of America, European Union, and Asia. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 109, 284-293.
- Ozaki, R., & Sevastyanova, K. (2011). Going hybrid: An analysis of consumer purchase motivations. *Energy Policy*, 39(5), 2217-2227.
- Oztaysi, B., Kahraman, C., & Onar, S. C. (2022, July). Electric vehicle selection by using fuzzy SMART. In *International Conference on Intelligent and Fuzzy Systems* (pp. 200-207). Cham: Springer International Publishing.
- Özdağoğlu, A., Yakut, E. & Bahar, S. (2017). Machine Selection in a Dairy Product Company with Entropy and SAW Methods Integration. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32(1), 341-359.
- Pane Haden, S., Oyler J. D. & Humphreys, J. H. (2009), “Historical, Practical, and Theoretical Perspectives on Green Management: An Exploratory Analysis”, *Management Decision*, 47(7), 1041-1055.
- Phyper, J. D. ve MacLean, P. (2009), “Good to Green: Managing Business Risks and Opportunities in The Age of Environmental Awareness”. Ontario: John Wiley & Sons,
- Pradhan, P., Shabbiruddin, & Pradhan, S. (2022). Selection of electric vehicle using integrated Fuzzy-MCDM approach with analysis on challenges faced in hilly terrain. *Energy Sources, Part A: Recovery, Utilization, and Environmental Effects*, 44(2), 2651-2673.

- Puška, A., Božanić, D., Mastilo, Z., & Pamučar, D. (2023). Extension of MEREC-CRADIS methods with double normalization-case study selection of electric cars. *Soft Computing*, 27(11), 7097-7113.
- Puška, A., Stojanović, I., & Štilić, A. (2023). The influence of objective weight determination methods on electric vehicle selection in urban logistics. *Journal of Intelligent Management Decision*, 2(3), 117-129.
- Ruiz, V., Pfrang, A., Kriston, A., Omar, N., Van den Bossche, P., & Boon-Brett, L. (2018). A review of international abuse testing standards and regulations for lithium ion batteries in electric and hybrid electric vehicles. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 81, 1427-1452.
- Sonar, H. C., & Kulkarni, S. D. (2021). An integrated AHP-MABAC approach for electric vehicle selection. *Research in Transportation Business & Management*, 41, 100665.
- Štilić, A., Puška, A., Đurić, A., & Božanić, D. (2022). Electric vehicles selection based on Brčko District Taxi service demands, a multi-criteria approach. *Urban Science*, 6(4), 73.
- Tepe, S. (2021). The interval-valued spherical fuzzy based methodology and its application to electric car selection. *Düzce Üniversitesi Bilim ve Teknoloji Dergisi*, 9(5), 1970-1983.
- Tian, Z. P., Liang, H. M., Nie, R. X., Wang, X. K., & Wang, J. Q. (2023). Data-driven multi-criteria decision support method for electric vehicle selection. *Computers & Industrial Engineering*, 177, 109061.
- Tran, D. D., Vafaeipour, M., El Baghdadi, M., Barrero, R., Van Mierlo, J., & Hegazy, O. (2020). Thorough state-of-the-art analysis of electric and hybrid vehicle powertrains: Topologies and integrated energy management strategies. *Renewable and Sustainable Energy Reviews*, 119, 109596.
- Wątróbski, J., Małecki, K., Kijewska, K., Iwan, S., Karczmarczyk, A., & Thompson, R. G. (2017). Multi-criteria analysis of electric vans for city logistics. *Sustainability*, 9(8), 1453.
- Więckowski J, Kizielewicz B, Shekhovtsov A, Sałabun W (2023) RANCOM: a novel approach to identifying criteria relevance based on inaccuracy expert judgments. *Eng Appl Artif Intell* 122: 106114.
- Więckowski, J., Wątróbski, J., Shkurina, A., & Sałabun, W. (2024). Adaptive multi-criteria decision making for electric vehicles: A hybrid approach based on RANCOM and ESP-SPOTIS. *Artificial Intelligence Review*, 57(10), 270.
- World Commission on Environment and Development (WCED), (1997) Our Common Future, <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/5987ourcommonfuture.pdf>.
- Zhang, H., Gu, C., Gu, L. & Zhang, Y. (2011). The Evaluation of Tourism Destination Competitiveness by TOPSIS & Information Entropy – A Case in the Yangtze River Delta of China. *Tourism Management*, 32, 443-451.
- Ziemba, P. (2020). Multi-criteria stochastic selection of electric vehicles for the sustainable development of local government and state administration units in Poland. *Energies*, 13(23), 6299.

Zou, Z., Yun, Y. & Sun, J. (2006). Entropy Method for Determination of Weight of Evaluating Indicators in Fuzzy Synthetic Evaluation for Water Quality Assessment. *Journal of Environmental Sciences*, 18(5), 1020-1023.
<https://www.statista.com/outlook/mmo/electric-vehicles/worldwide>

Determining the Most Ideal Alternative in the Turkish Electric Vehicles Market Through Entropy Based TOPSIS

Extended Summary

Purpose and Significance

The aim of this study is to prioritize the criteria taken into account by consumers in purchasing electric vehicles in the 25% SCT bracket in Türkiye and to rank the alternatives available in the market based on this prioritization. The linear economy approach caused by industrial revolutions endangers a sustainable future in terms of economy as well as social and environmental aspects (WCED, 1987; Anderson, 2004; Adams, 2006; Phyper and MacLean, 2009; Kane, 2010). Replacing traditional internal combustion engines, (which run on fossil fuels, are thus one of the most important factors causing global warming) with more efficient and environmentally friendly alternatives will be an important step towards sustainability (Ruiz, et al., 2018; Hosseini, 2022). A prime alternative in this regard is electric vehicles. Nevertheless, such drawbacks of electric vehicles as short driving range, long charging times, and the lack of incentives for the relevant sector to name a few, have so far slowed down this transformation (Hidrue et al., 2011; Hoque, et al., 2017). However, both the increase in incentives and developments in electric vehicle technology have helped the sector gain impetus in recent years, leading to highly optimistic estimates that 30% of vehicles will be electric by 2030 (Biswas and Das, 2019; Ecer, 2021). While this situation paves the way for many different brands to invest in the sector and develop many different models, the wide range of products and different technical specifications make it difficult for consumers to make the most optimal choice in purchasing an electric vehicle. Against this background, this study aims to determine the most effective criteria and the most optimal vehicle by classifying 40 different electric vehicles into B, C and D segments. We hope our findings will guide consumers in buying the most optimal electric vehicle and inform marketing strategies for automotive brands.

Method

Parallel to the increase in the characteristics and variety of electrical vehicles, the number of studies in the relevant literature is constantly expanding electric vehicles being ranked by a wide range of criteria. 22 studies we have investigated (All can be cited) seem to use 32 different criteria. In this study, 11 of the 13 criteria that are

evaluated by at least 25% of these 22 studies are addressed. The first criterion excluded from the analysis, 100% battery charging time is not preferred because many electric vehicle manufacturers state that charging the battery to 100% shortens the battery life. The allowed weight is also excluded from the analysis because it is deemed to be more suitable for caravan models. For the purpose of the research, a total of 40 vehicles by 21 brands that produce electric vehicles (EVs) in Turkey, that are on sale as of September 2025, and that are in the 25% Special Consumption Tax (SCT) bracket are included in the study. These vehicles are classified in 4 segments as A, B, C and D by the brands. In order to rank more accessible alternatives for consumers, we focus our attention on the SCT section.

The Entropy method is used to determine the weights of the criteria to be considered, and TOPSIS is used to rank the vehicles from the data set of these processes. In the analyses, evaluations are made in 6 benefit aspects (battery capacity, maximum power, maximum torque, mixed range, maximum speed and front-rear total luggage volume) and 5 cost aspects (price, acceleration, mixed energy consumption, DC charging time and empty weight).

Findings

In the ranking of alternatives, the factor with the highest weight is found to be maximum torque, followed by trunk volume, maximum power and battery capacity. The factor with the lowest weight is energy consumption. The most ideal choice among 40 alternatives involved in this study is concluded to be Citroen E-C3 (Max). It is followed by Citroen E-C3 Aircross and Hyundai Inster. Our study ranks Mini Countryman E, BYD Seal U and Peugeot E-3008 as the least ideal, respectively.

In the ranking of B segment electric vehicle alternatives, the factor with the highest weight is seen as maximum torque, which is followed by trunk volume, maximum power and battery capacity. The factor with the lowest weight is maximum speed. Accordingly, the most ideal choice among 16 electric vehicles in B segment is found to be Citroen E-C3 (Max). It is followed by Citroen E-C3 Aircross and Opel Corsa E. The options that are farthest from ideal are Kia EV 3 Long Range Elegance Package, Alfa Romeo Junior Elettrica and Cupra Born, respectively.

In the ranking of C segment electric vehicle alternatives, the factor with the highest weight is seen as maximum torque, which is followed by maximum power, acceleration and battery capacity. The factor with the lowest weight is empty weight. Among the 16 electric vehicles in the C segment, the most ideal choice is seen as Opel Frontera E. It is followed by TOGG T10X Standard range (V1) package and Citroen E-C4. The options that are farthest from ideal are Mini Countryman E, Peugeot E-3008 and Peugeot E-308, respectively.

As for the ranking of D segment electric vehicle alternatives, the factor with the highest weight is found to be DC charging time, followed by trunk volume, battery capacity and energy consumption. The factor with the least weight is empty weight.

Among the 6 electric vehicles in the D segment, the most ideal choice is determined to be the Skywell ET5, with the KG Mobility Torres EVX appearing to be the least ideal.

Discussion and Conclusions

It is observed that similar studies in the literature perform their analysis with no reference to vehicle segments, which we take to have a significant role in the decision-making processes of consumers regarding their vehicle purchasing preferences. It is therefore expected that evaluating electric vehicles in the same segment as a unique group (as we have adopted in this study) will yield more accurate results for the consumer.

Differences were also detected in the importance levels of segment-based criteria. It is thought that the reasons for this difference are related to the attempts of brands to distinguish themselves from competitors, their cost-cutting preferences, and the fact that different vehicles are introduced into the Turkish market in different segments.

We note that, in order to arrive at more comprehensive outcomes in future studies, the criteria of brand value and comfort (which have excluded from the study) need to be included in the criteria pool. In addition, safety, another important criterion for consumers in vehicle selection, can be included in the studies. Although Euro NCAP scores the safety of vehicles in 4 categories with equal assessment criteria, many new models in the electric vehicle market have not yet been assessed. One further important variable influencing the energy consumption of electric vehicles is the drag coefficient, which is not yet clear for many newly launched brands and models. This criterion, calculated as the Cd value, will also need to be included in the criteria pool. Future analyzes involving all these factors will potentially play an important role in assisting consumers to the mostly informed choice as well as guiding manufacturers in setting their strategies.